

B&W Voorstel

Datum collegevergadering

28 juni 2016

Onderwerp

Bijsturen hulp bij het huishouden.

Agendapunt nummer

3

Portefeuillehouder

J.A. Koops

Registratienummer

VB/16/06903

Zaaknummer

Z/16/58526

Registratiedatum

14 juni 2016

Uiterste datum behandeling in raad**Pers****Paraaf + datum:****Afdeling + team**

Ontwikkeling / Jeugd,
onderwijs en sport

Openbaar

Openbaar

Ondernemingsraad

nee

Opsteller

Ina Van de Pavert

Bijlagen

--

Afdelingsmanager

Dennis Boekhout

Besluit college

CONFORM ADVIES

Advies te nemen besluit

1. Uitgaan van de eerder door de raad gemaakte beleidskeuze voor resultaatgerichte inzet van hulp bij het huishouden en onderzoek naar de mogelijkheid van een algemene voorziening.
2. Bij wijze van tijdelijke oplossing kiezen voor optie B; doorgaan met resultaatgericht werken, tijdelijk stoppen met de algemene voorziening en uitvoering en beleid zo spoedig mogelijk in overeenstemming brengen met de nieuwe kaders.
3. Het aanpassen van beleid en uitvoering projectmatig oppakken en hiervoor een projectplan laten opstellen waarin ook de financiële gevolgen goed in beeld worden gebracht.

TOELICHTING

Inleiding

In opdracht van de raad is inmiddels gestart met het toepassen van resultaatgerichte financiering bij de Wmo-voorziening hulp bij het huishouden en het onderzoeken en inrichten van een algemene voorziening voor schoonmaakondersteuning. Op 18 mei 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uitspraken gedaan inzake de Wmo-voorziening; hulp bij het huishouden. Deze uitspraken hebben gevolgen voor de wijze waarop Stichtse Vecht de huishoudelijke hulp nu organiseert.

Argumenten

Door het indiceren in resultaat wordt meer recht gedaan aan het principe van de nieuwe Wmo, er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en eigen oplossingen van cliënten; er kan beter maatwerk worden geleverd. Het huidige beleid is in lijn met basisprincipes uit het sociaal domein zoals 'eigen kracht' en 'eigen regie'. Daarnaast is het een opdracht van de raad aan het college om resultaatgerichte financiering toe te passen en waar mogelijk algemene voorzieningen te creëren. Ook onder de meest actuele jurisprudentie blijft het mogelijk om resultaatgerichte financiering toe te passen en te werken met een algemene voorziening.

Deze argumenten pleiten ervoor om vast te houden aan de eerder door de raad gemaakte beleidskeuze voor resultaatgerichte inzet van hulp bij het huishouden en onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een algemene voorziening.

Kanttekeningen

De uitspraken van de CRvB openen ons evenwel tot bijstelling van het huidige beleid.

Er zijn een aantal knelpunten;

- De algemene voorziening 'schoonmaakondersteuning' is, ingevolge de modelverordening van de VNG niet in de Verordening maar in de beleidsregels vastgelegd en voldoet daarmee niet aan de nieuwe juridische kaders.
- Inzet van hulp bij het huishouden in resultaatgebieden mist een duidelijke maatstaf. Hierdoor is het in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Het moet voor cliënt duidelijk zijn welke concrete zorg wordt geboden en hoe die zorg bijdraagt aan compensatie van de door cliënt ondervonden beperkingen bij het voeren van een huishouden. Het enkel toekennen van resultaten is daarvoor niet concreet genoeg.
- Het vaststellen van het zorgplan wordt nu overgelaten aan de aanbieder, dit moet expliciet door de gemeente worden gedaan.

Het kost tijd en geld om de situatie beleidsmatig en praktisch aan te passen aan de nieuwe juridische kaders. Veel gemeenten lopen tegen dit probleem aan. Om het beleid te repareren is capaciteit nodig. Omdat veel gemeenten die noodzaak hebben zal het moeilijk zijn om op korte termijn voldoende personele inzet te kunnen doen.

Er is een laatste groep van circa 240 cliënten die per 1 juni 2016 zou instromen in de resultaatgerichte maatwerkvoorziening of de algemene voorziening. De zorg die deze groep ontvangt hebben we vanwege de onduidelijke juridische status tot 1 juli 2016 onveranderd gelaten; vóór deze datum moet duidelijk zijn hoe we nu verder gaan.

Om de hulp bij het huishouden **op dit moment** bij te sturen hebben we twee mogelijkheden;

A; terug naar de situatie voor de omvorming van de hulp bij het huishouden (december 2015). Hierbij zetten we de algemene voorziening stop, iedereen gaat terug naar de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden en we gebruiken de oude indicaties in uren. We maken de situatie op deze manier in één korte klap rechtmatig, komen tegemoet aan de wens om duidelijkheid richting de cliënt te geven en behandelen iedereen gelijk. We voorkomen met deze oplossing dat veel energie gaat zitten in het afhandelen van bezwaar- en beroepsprocedures en komen tegemoet aan de wens van veel cliënten die graag het aantal uren van voor de wijziging terug willen. Daarentegen veroorzaken we hiermee mogelijk ook veel onrust door opnieuw het beleid aan te passen. Overigens merken wij hierbij wel op dat het huidige beleid zich ook in de uitvoeringsfase bevindt en dat sowieso sprake is van een onrustige situatie.

Terug vallen op het oude beleid is niet zo eenvoudig als het lijkt. Het kost vooral veel tijd en capaciteit. De zorgleveranciers beschikken op dit moment niet over voldoende menskracht om de benodigde uren te leveren. Er is een contractswijziging noodzakelijk zodat we rechtmatig kunnen afrekenen in uren. De kosten voor urenfinanciering bedragen op jaarbasis ca. € 500.000,- meer dan de kosten voor resultaatgerichte inzet. Vanuit juridisch en praktisch oogpunt is niettemin een voorkeur voor deze optie. Vanwege de genoemde nadelige aspecten en de beleidskeuze om verder te willen met resultaatgericht werken (ook voor de andere zorgvormen) heeft deze optie beleidsmatig minder de voorkeur.

B; doorgaan met resultaatgericht werken, tijdelijk stoppen met de algemene voorziening en uitvoering en beleid zo spoedig mogelijk in overeenstemming brengen met de nieuwe kaders. Nadeel van deze optie is dat we waarschijnlijk de komende maanden meer klachten, bezwaren ontvangen. Er zal hierdoor ook een verschil in behandeling ontstaan (klagers als eerste herindiceren). Zolang ons beleid niet voldoet aan de jurisprudentie of de wet zal elk tijdig ingediend bezwaar leiden tot toekenning volgens de oude indicatie conform de uitspraak van de Centrale Raad.

Echter de helft van de gemeenten in Nederland moeten het beleid omtrent hulp bij het huishouden aanpassen vanwege de uitspraken van de CRvB. Het is niet realistisch om te verwachten dat die aanpassingen in twee maanden geregeld zijn. Weliswaar is het beleid niet conform de huidige jurisprudentie, maar kunnen we een aantal maatregelen nemen om het komende half jaar te herstellen wat noodzakelijk is. De maatregelen kunnen o.a. zijn;

- een herstelplan maken om het beleid in de lijn van de uitspraak te brengen
- Algemene voorziening stoppen en onderzoeken of we die in een later stadium in aangepaste vorm weer kunnen introduceren. Cliënten met de algemene voorziening gaan terug naar de maatwerkvoorziening
- de lopende bezwaren en klachten d.m.v. een keukentafelgesprek en herbeoordeling als eerste herstellen
- iedere cliënt een persoonlijk gesprek
- cliënten de mogelijkheid bieden om zich te melden als ze niet uitkomen met hun indicatie

Daarnaast nemen we gelijk een aantal maatregelen die nodig zijn om het beleid ook toekomstbestendig te maken zoals

- nieuwe verordening maken en de beleidsregels aanpassen
- zorgplan integraal onderdeel van de beschikking maken
- 'scherpe randjes' van het huidige beleid wegwerken

Dit scenario heeft beleidsmatig en financieel de voorkeur, gezien de opdracht van de raad en de eerder gemaakte beleidskeuzes.

Uitvoering

Om uitvoering en beleid aan te passen aan de nieuwe juridische kaders is het noodzakelijk dit projectmatig aan te pakken. Wij adviseren een projectplan met een financiële paragraaf op te laten stellen. De situatie op korte termijn in overeenstemming te brengen met de nieuwe kaders kost veel geld omdat we meer personeel moeten inhuren, er moeten immers veel gesprekken worden gevoerd. Als we er iets langer de tijd voor nemen, kunnen we een deel van de benodigde personele inzet ook uit de bestaande formatie halen. Wij stellen voor om een projectplan op te stellen waarin de financiële gevolgen goed in beeld worden gebracht en zullen dit zo spoedig mogelijk aan u voor te leggen.

Participatie

Gezien de urgentie van een collegebesluit in deze situatie heeft de Wmo-raad aangegeven af te zien van adviesrecht, zij hebben wel een aantal opmerkingen meegegeven.

Communicatieparagraaf

In overleg met communicatie nog maken.

Raadsinformatiebrief

Zie bijlage.

Financiële paragraaf

In alle gevallen zal het aanpassen aan de juridische kaders geld kosten. Het gaat dan om tijdelijke kosten zoals het inhuren van wmo consultants, juridisch medewerker, projectleider etc. Het terugvallen op urenbekostiging kost zoals gezegd ca. € 500.000 meer als resultaatgerichte inzet. Maar ook als we vasthouden aan resultaatgerichte inzet zal dit een structureel effect op de kosten met zich meebrengen door de veranderde kaders. De gemeente moet omschrijven welke taken en in welke frequentie deze taken moeten worden uitgevoerd. De aanbieder heeft hierdoor minder speelruimte om dit zo efficiënt mogelijk in te richten. We zullen met de aanbieders om tafel moeten en nieuwe afspraken maken. Geadviseerd wordt de dekking van de extra structurele kosten uit het brede Wmo-budget te bekostigen en de incidentele kosten uit de reserve van het sociaal domein breed.

Juridische paragraaf

Op dit moment is er waarschijnlijk sprake van een onrechtmatige situatie. De staatssecretaris roept gemeenten dan ook op om verantwoordelijkheid te nemen en op de kortst mogelijke termijn te bezien of de uitspraken van de CRvB aanleiding zijn om de verordening, beleid(sregels) en de uitvoering daarvan aan te passen en daarmee de wet na te leven..

Met de voorgestelde projectmatige aanpak gaan we werken aan het repareren van uitvoering en het beleid voor de hulp bij het huishouden zodat we zo snel als mogelijk is weer voldoen aan de juridische kaders.

Risicoparagraaf

We onderscheiden een aantal risico's in beide scenario's;

- Juridische procedures, meer bezwaar- en beroepszaken
- Toename van cliënten, cliënten die eerder hebben laten weten af te zien van de algemene voorziening kunnen zich nu opnieuw melden en in aanmerking komen voor maatwerk.
- Schadeclaims o.a. van (ex)cliënten die zelf iemand hebben ingehuurd.
Hogere kosten, overschrijden budget voor hulp bij het huishouden

Duurzaamheidsaspecten

N.v.t.

Overige aspecten

Momenteel zijn er veel geluiden van cliënten waaruit blijkt dat de ondersteuning niet naar tevredenheid wordt ontvangen. Benadrukt moet worden dat dit geen betrekking heeft op het resultaatgestuurde financieren 'an sich'. Deze klachten gaan over bejegening en de manier waarop het gesprek door de aanbieder wordt gevoerd. Onder het mom van resultaatgericht financieren worden cliënten gekort en zijn hier ontevreden over. De aanbieders zijn en worden door de gemeente op deze voorvallen aangesproken. We willen dit in de toekomst ondervangen door het inkaderen van de definitie van een gestructureerd huishouden. Dit neemt niet weg dat veranderingen, en met name bezuinigingen gepaard gaan met weerstand.

Er is ook gekeken naar hoe andere gemeenten omgaan met de nieuwe situatie. We zijn hierbij tot de conclusie gekomen dat het lastig te vergelijken is omdat iedere gemeente het anders georganiseerd heeft en geen situatie gelijk is. De gemeente die het meest aansluit bij de situatie in Stichtse Vecht is de gemeente Amsterdam. Amsterdam heeft ervoor gekozen om tijdelijk terug te keren naar de urenindicatie in afwachting van nieuw te formuleren beleid.

De VNG heeft onlangs een aantal werkateliers gehouden over de consequenties van de uitspraken van de CRvB. Ook de VNG heeft geen pasklaar antwoord op de nieuw gestelde wettelijke kaders. In zijn algemeenheid stelt de VNG het volgende;

Als de verwachting is dat herstel van het beleid lang duurt (langer dan 6 maanden) is het aan te raden om voor gelijke behandeling van cliënten te kiezen door tijdelijk op basis van oude indicatie of indicatie gebaseerd op CIZ Protocol te handelen.

Als wordt vastgehouden aan beleid dat niet in overeenstemming is met de nieuwe juridische kaders, is het advies van de VNG om tijdelijk op basis van dit beleid te indiceren en in ieder geval in de beschikking zo goed mogelijk te omschrijven waar mensen recht op hebben.

Inleiding

Dit jaar zijn we in Stichtse Vecht gestart met het toepassen van resultaatgerichte financiering bij de Wmo-voorziening hulp bij het huishouden en het onderzoeken en inrichten van een algemene voorziening voor schoonmaakondersteuning. Op 18 mei 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uitspraken gedaan inzake de Wmo-voorziening; hulp bij het huishouden. Deze uitspraken hebben gevolgen voor de wijze waarop Stichtse Vecht de huishoudelijke hulp nu organiseert.

Waarom een resultaatgerichte werkwijze?

Er zijn een aantal argumenten te noemen die ervoor pleiten om vast te houden aan de eerder door uw raad gemaakte beleidskeuze;

Door het indiceren in resultaat wordt meer recht gedaan aan het principe van de nieuwe Wmo, er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en eigen oplossingen van cliënten; er kan beter maatwerk worden geleverd. Het huidige beleid is in lijn met basisprincipes uit het sociaal domein zoals 'eigen kracht' en 'eigen regie'. Ook onder de meest actuele jurisprudentie blijft het mogelijk om resultaatgerichte financiering toe te passen en te werken met een algemene voorziening.

Knelpunten in het huidige beleid

De uitspraken van de CRvB openen ons tot bijstelling van het huidige beleid.

Er zijn een aantal knelpunten;

- De algemene voorziening 'schoonmaakondersteuning' is, ingevolge de modelverordening van de VNG, niet in de Verordening maar in de beleidsregels vastgelegd en voldoet daarmee niet aan de nieuwe juridische kaders.
- Inzet van hulp bij het huishouden in resultaatsgebieden mist een duidelijke maatstaf. Hierdoor is het in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Het moet voor cliënt duidelijk zijn welke concrete zorg wordt geboden en hoe die zorg bijdraagt aan compensatie van de door cliënt ondervonden beperkingen bij het voeren van een huishouden. Het enkel toekennen van resultaten is daarvoor niet concreet genoeg.
- Het vaststellen van het zorgplan wordt nu overgelaten aan de aanbieder, dit moet expliciet door de gemeente worden gedaan.

Wat gaan we nu doen?

Bij wijze van tijdelijk oplossing kiest het college ervoor om door te gaan met resultaatgericht werken, tijdelijk te stoppen met de algemene voorziening en uitvoering en beleid zo spoedig mogelijk in overeenstemming brengen met de nieuwe kaders. Inwoners die nu gebruik maken van de algemene voorziening keren voorlopig terug in de maatwerkvoorziening. Het aanpassen van beleid en uitvoering gaan we projectmatig oppakken, we laten hiervoor een projectplan opstellen waarin ook de financiële gevolgen goed in beeld worden gebracht.

In de uitvoering gaan we alle indicaties en zorgplannen zorgvuldig onder de loep nemen om te bekijken of deze voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen. Alle huidige cliënten worden per brief geïnformeerd over wat voor hen persoonlijk de gevolgen zijn. Omdat het om veel cliënten gaat is verwachten we een aantal maanden nodig te hebben om ieders situatie opnieuw te beoordelen. In de tussentijd kunnen de huidige cliënten blijven rekenen op hulp bij het huishouden.

Wmo-raad

Gezien de urgentie van een collegebesluit in deze situatie heeft de Wmo-raad aangegeven af te zien van adviesrecht, zij hebben wel een aantal opmerkingen meegegeven.

Tenslotte

Momenteel zijn er veel geluiden van cliënten waaruit blijkt dat de ondersteuning niet naar tevredenheid wordt ontvangen. Benadrukt moet worden dat dit geen betrekking heeft op het resultaatgestuurde financieren 'an sich'. Deze klachten gaan over bejegening en de manier waarop het gesprek door de aanbieder wordt gevoerd. Onder het mom van resultaatgericht financieren worden cliënten gekort en zijn hier ontevreden over. De aanbieders zijn en worden door de gemeente op deze voorvallen aangesproken. We willen dit in de toekomst ondervangen door het inkaderen van de definitie van een gestructureerd huishouden. Dit neemt niet weg dat veranderingen, en met name bezuinigingen gepaard gaan met weerstand.